

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ
ΣΧΕΣΕΩΝ, ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ
ΣΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ
ΕΡΓΑΣΙΑ
Δ/ΝΣΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ
Τμήμα Χρονικών Ορίων Εργασίας
Τηλ. 2131516036, 355, 130, 395

ΠΡΟΣ: ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

για την εφαρμογή της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας στους κλάδους:

- i. της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού
- ii. του χονδρικού και λιανικού εμπορίου και της επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών
- iii. των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων
- iv. των διοικητικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων

Για όλες τις επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί ήδη στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας με τις με τις υπ' αριθμ. 113169/2023 (Β' 7421/28-12-2023), 24595/2024 (Β' 1966), 44485/2024 (Β' 5151) και 16973/2025 (Β' 3271) Υπουργικές Αποφάσεις ισχύουν οι εξής οδηγίες όπως αυτές παρατίθενται ακολούθως:

Α. Γενικές παραδοχές σχετικά με τη χρήση της ψηφιακής κάρτας εργασίας

Στην παρούσα φάση, και μέχρι την ολοκλήρωση της πλήρους εφαρμογής του συστήματος της ψηφιακής κάρτας στο σύνολο των επιχειρήσεων-εργοδοτών της Χώρας, η μέτρηση του χρόνου εργασίας, που πραγματοποιείται με τη χρήση της ψηφιακής κάρτας, περιορίζεται μόνο στην μέτρηση του χρόνου κατά τον οποίο οι εργαζόμενοι

των ενταγμένων επιχειρήσεων απασχολούνται με φυσική παρουσία στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης.

Συνεπώς, η σήμανση της ψηφιακής κάρτας απεικονίζει την πρώτη είσοδο και την τελευταία έξοδο από τις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, η οποία σε περιπτώσεις εργαζομένων που δεν ξεκινούν ή δεν ολοκληρώνουν την εργασία τους σε αυτές, δεν ισοδυναμεί με μέτρηση του συνολικού ημερήσιου χρόνου απασχόλησής τους. Για την μέτρηση του συνολικού χρόνου ημερήσιας απασχόλησης των εργαζομένων συνυπολογίζεται το προδηλωθέν ωράριο στην Ψηφιακή Οργάνωση του Χρόνου Εργασίας στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ, το προγραμματισμένο ωράριο και η σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας.

Β. Οριζόντιες εξαιρέσεις από την εφαρμογή του συστήματος της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας

Υπενθυμίζεται ότι, με βάση την υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, εξαίρεση από την εφαρμογή του συστήματος της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας υφίσταται **για το σύνολο της επιχείρησης**, όταν:

- i. Ο κύριος ΚΑΔ εργοδότη - επιχείρησης στο TAXIS δεν ανήκει στους κλάδους που έχουν ενταχθεί στον μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, ακόμα και αν εκτελούνται πολλαπλές δραστηριότητες στον ίδιο χώρο, εκ των οποίων κάποιες έχουν ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας, ή υπάρχουν υποκαταστήματα με ΚΑΔ που έχουν ενταχθεί στη ψηφιακή κάρτα εργασίας.
- ii. Ο εργοδότης - επιχείρηση εντάσσεται στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας, βάσει κύριου ΚΑΔ εργοδότη στο TAXIS, αλλά ο ΚΑΔ αυτός δεν παράγει οικονομική δραστηριότητα (δηλαδή αυτή είναι μηδενική) γεγονός που αποδεικνύεται από το έντυπο Ε3 του τελευταίου φορολογικού έτους και ο δευτερεύων ΚΑΔ, ο οποίος αποτελεί την κυρίαρχη οικονομικά επιχειρηματική δραστηριότητα, δεν είναι ενταγμένος ΚΑΔ.

Επισημαίνεται ότι **δεν υπάρχει επί του παρόντος δυνατότητα προαιρετικής ένταξης στον Μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας.**

Τέλος υπενθυμίζεται ότι εξακολουθούν να ισχύουν οι εξαιρέσεις που προβλέπονται στην υπ' αριθ. 37271/21.06.2024 ερμηνευτική εγκύκλιο και συνεπώς δεν εντάσσονται στον Μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας οι επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στους κλάδους των πετρελαιοειδών, των ορυχείων, των

ναυπηγείων, οι εργάτες γης, οι αλιεργάτες, οι εργαζόμενοι σε οικοδομοτεχνικά έργα και οι δικηγόροι που αμείβονται με πάγια αντιμισθία.

Γ. Σήμανση της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας

Η σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας, η οποία θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την πραγματική έναρξη ή την πραγματική λήξη της απασχόλησης στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, **αποτελεί υποχρέωση του εργαζομένου που δεν μπορεί να υποκατασταθεί κατ'άλλο τρόπο από τον εργοδότη** (π.χ. συμπλήρωση ελλυπών «χτυπημάτων» από τον εργοδότη).

Η ευθύνη, ωστόσο, για την ορθή εφαρμογή του συστήματος της ψηφιακής κάρτας εργασίας, για την ορθή χρήση της από τον εργαζόμενο καθώς και για την τήρηση του ψηφιακά δηλωθέντος ωραρίου βαρύνει τον εργοδότη.

Με τη χρήση της ψηφιακής κάρτας, σημαίνεται η πρώτη είσοδος και η τελευταία έξοδος από τις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, η οποία σε συνδυασμό με το συμβατικό προδηλωθέν και το προγραμματισμένο ημερήσιο ωράριο στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ, παράγει αποτελέσματα σε σχέση με τον πραγματικό ημερήσιο χρόνο απασχόλησης των εργαζομένων, όπως την ώρα έναρξης και λήξης της εργασίας, τη διάρκεια του διαλείμματος, καθώς και την υπέρβαση του νόμιμου ωραρίου εργασίας.

Σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των χτυπημάτων της ψηφιακής κάρτας εργασίας των εργαζομένων σε επίπεδο ημέρας θα πρέπει να είναι ζυγός αριθμός, και συγκεκριμένα:

Α) **Μηδέν (0) χτύπημα**, όταν ο εργαζόμενος εργάζεται με το σύστημα της τηλεργασίας ή δεν έχει καθόλου φυσική παρουσία στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης κατά μια συγκεκριμένη ημέρα για λόγους που δικαιολογούνται από την φύση της εργασίας του (π.χ. τεχνικός δικτύου, tour-leader) ή την κατάσταση (π.χ. απεργία, μη προσέλευση στην εργασία κ.α.)

Β) **Δύο (2) χτυπήματα**, όταν ο εργαζόμενος εργάζεται με συνεχές ωράριο στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, στην οποία περίπτωση θα πρέπει να σημάνει την κάρτα του κατά την πρώτη είσοδο στην επιχείρηση και κατά την τελευταία έξοδο από αυτήν. Ευνόητο είναι ότι δεν λαμβάνονται υπόψη τυχόν ενδιάμεσα χτυπήματα.

Γ) **Τέσσερα (4) χτυπήματα**, στην περίπτωση που ο εργαζόμενος εργάζεται με σπαστό ωράριο στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, στην οποία περίπτωση θα πρέπει να σημάνει την κάρτα του κατά την πρώτη είσοδο και κατά την τελευταία έξοδο, τόσο του πρώτου όσο και του δεύτερου τμήματος του ωραρίου του. Ευνόητο είναι ότι σε καμία περίπτωση δεν λαμβάνονται υπόψη τυχόν ενδιάμεσα χτυπήματα.

ΣΥΝΕΠΩΣ, αν βρεθεί εργαζόμενος να εργάζεται στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης πριν την έναρξη του ψηφιακά δηλωθέντος ωραρίου εργασίας του και δεν έχει σημάνει την κάρτα του ή βρεθεί να εργάζεται, αφού έχει σημάνει την κάρτα του κατά τη λήξη του ψηφιακά δηλωθέντος ωραρίου του, επιβάλλονται κυρώσεις.

i. Σήμανση της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας εκτός έδρας της επιχείρησης εντός κτιριακών εγκαταστάσεων τρίτου

Οι εργαζόμενοι που έχουν σταθερό τόπο παροχής εργασίας, εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης/εργοδότη, αλλά σε χώρο που έχει διατεθεί στην επιχείρηση/εργοδότη για αποκλειστική χρήση από αυτήν μέσω μίσθωσης, π.χ. πωλητές μιας συγκεκριμένης επιχείρησης που εργάζονται σταθερά σε shop-in-a-shop άλλης επιχείρησης, τεχνικοί επιχείρησης που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σταθερά στην έδρα άλλης επιχείρησης αλλά σε χώρο που έχει μισθωθεί και χρησιμοποιείται αποκλειστικά από την επιχείρηση/εργοδότη τους, εργαζόμενοι σε ασφαλιστικούς πράκτορες, οι οποίοι σταθερά ή για μεγάλα χρονικά διαστήματα παρέχουν την εργασία τους σε χώρο που έχει μισθωθεί από τον εργοδότη τους εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων ασφαλιστικών εταιρειών, **είναι υποχρεωμένοι να σημαίνουν κάρτα στον τόπο όπου σταθερά παρέχουν τις υπηρεσίες τους.**

ii. Σήμανση Ψηφιακής Κάρτας σε περιπτώσεις εργαζομένων που μετακινούνται μεταξύ υποκαταστημάτων της ίδιας επιχείρησης

Η υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας υφίσταται και στις περιπτώσεις που ο εργαζόμενος ξεκινά την εργασία του στο υποκατάστημα Α της επιχείρησης και την ολοκληρώνει στο υποκατάστημα Β της ίδιας επιχείρησης. Στην προκειμένη περίπτωση, ο εργαζόμενος θα πρέπει να έχει οπωσδήποτε δύο σημάνσεις κάρτας εντός της ημέρας, εκ των οποίων η πρώτη σήμανση (σήμανση εισόδου) θα πρέπει να είναι στο υποκατάστημα Α και η δεύτερη σήμανση (σήμανση εξόδου) θα πρέπει να είναι στο υποκατάστημα Β και ως έναρξη της εργασίας με φυσική παρουσία στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης θα θεωρείται η αρχική σήμανση της κάρτας στο υποκατάστημα Α και ως λήξη της εργασίας με φυσική παρουσία στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης θα θεωρείται η τελική σήμανση της κάρτας στο υποκατάστημα Β.

Στην περίπτωση που ο εργαζόμενος ολοκληρώνει την εργασία του στο Υποκατάστημα Β, τότε η δεύτερη σήμανση στο Υποκατάστημα Β θα υποδηλώνει και το τέλος της εργασίας του.

iii. **Σήμανση Ψηφιακής Κάρτας σε περιπτώσεις εργαζομένων οι οποίοι απασχολούνται σε διαφορετικές επιχειρήσεις του ιδίου ομίλου**

Η μετακίνηση εργαζομένου μεταξύ διαφορετικών επιχειρήσεων του ιδίου Ομίλου με διαφορετικό Αριθμό Φορολογικού Μητρώου (ΑΦΜ) δεν συνιστά μετακίνηση μεταξύ υποκαταστημάτων αλλά συνιστά αλλαγή εργοδότη. Εφόσον πρόκειται για επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί στην ψηφιακή κάρτα εργασίας, η μετακίνηση μεταξύ αυτών εντός της ίδιας ημέρας θα πρέπει να συνοδεύεται από σημάνσεις εισόδου - εξόδου σε κάθε μια από αυτές.

iv. **Παραμονή εργαζομένων σε κοινόχρηστους χώρους της επιχείρησης**

Τονίζεται ότι η παραμονή εργαζομένων σε κοινόχρηστους χώρους της επιχείρησης, όπως αποδυτήρια, κυλικεία, γυμναστήρια, αίθουσες ψυχαγωγίας, πριν την έναρξη ή μετά την λήξη της εργασίας τους, αφορά μεν την εσωτερική οργάνωση και λειτουργίας της εκάστοτε επιχείρησης και νομίμως γίνεται, αλλά σε περίπτωση ελέγχου από την Επιθεώρηση Εργασίας, το βάρος της απόδειξης, ότι οι εν λόγω εργαζόμενοι παραμένουν στην επιχείρηση, χωρίς να εργάζονται, βαρύνει τον εργοδότη.

v) **Αποκλίσεις μεταξύ σημάνσεων της ψηφιακής κάρτας εργασίας και δηλωθέντος ωραρίου ή ελλείψεις σημάνσεως της ψηφιακής κάρτας**

1. **Δυνατότητα επιλογής απολογιστικού συστήματος καταχώρισης αλλαγών ωραρίου, οργάνωσης χρόνου εργασίας και υπερωριών**

Με τον ν. 5053/2023 δόθηκε η δυνατότητα στις επιχειρήσεις/εργοδότες που το επιθυμούν, να κάνουν χρήση της δυνατότητας υιοθέτησης απολογιστικού συστήματος καταχώρισης αλλαγών ωραρίου, οργάνωσης χρόνου εργασίας και υπερωριών για τους εργαζομένους τους.

Συγκεκριμένα, με το άρθρο 22 του ν.5053/2023 εισήχθη η δυνατότητα για τις επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας, εφόσον το επιθυμούν, **να μην καταχωρίζουν εκ των προτέρων** τις αλλαγές ή την τροποποίηση του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή την υπερωριακή απασχόληση πριν από την έναρξη πραγματοποίησής τους.

Εφόσον οι επιχειρήσεις κάνουν χρήση αυτής της επιλογής, υποχρεούνται:

α) να δηλώνουν, έως και την τελευταία ημέρα του τρέχοντος ημερολογιακού μήνα, στην «Ψηφιακή Δήλωση επιλογής προαναγγελτικού ή απολογιστικού συστήματος καταχώρισης αλλαγών ωραρίου, οργάνωσης χρόνου εργασίας και

υπερωριών» ότι για το επόμενο χρονικό διάστημα, **το οποίο δεν μπορεί να είναι μικρότερο του ενός ημερολογιακού μήνα**, θα καταχωρίζουν τις αλλαγές του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και των υπερωριών απολογιστικά, εντός του ίδιου μήνα.

β) να καταχωρίζουν τις σχετικές αλλαγές, έως τη λήξη του επόμενου ημερολογιακού μήνα από τον μήνα πραγματοποίησής τους.

Παράδειγμα: Έστω ότι επιχείρηση επιθυμεί να κάνει χρήση του απολογιστικού συστήματος από τον μήνα Απρίλιο και μετά. Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να μπει στο σύστημα μέχρι την τελευταία ημέρα του μηνός Μαρτίου και να δηλώσει ότι από την 1^η Απριλίου θα καταχωρίζει τις αλλαγές του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας και των υπερωριών απολογιστικά. Εν συνεχεία, θα πρέπει να μπει μέχρι το τέλος του μηνός Μαΐου και να καταχωρίσει τυχόν αλλαγές του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή υπερωρίες που έλαβαν χώρα κατά τον μήνα Απρίλιο. Αντιστοίχως για τον μήνα Μάιο, θα πρέπει να μπει μέχρι το τέλος Ιουνίου και να καταχωρίσει τυχόν αλλαγές του ωραρίου εργασίας ή της οργάνωσης του χρόνου εργασίας ή υπερωρίες που έλαβαν χώρα κατά τον Μάιο και ούτω καθεξής.

Η εν λόγω επιχείρηση έχει τη δυνατότητα, εφόσον το επιθυμεί, να επιλέγει κάθε μήνα διαφορετικό σύστημα (είτε προαναγγελτικό, είτε απολογιστικό) καταχώρισης αλλαγών ωραρίου, οργάνωσης χρόνου εργασίας και υπερωριών.

Επισημαίνεται ότι **δεν επιτρέπεται η εναλλαγή μεταξύ των δύο συστημάτων εντός του ίδιου μήνα.**

Σημειώνεται βέβαια ότι και στην περίπτωση απολογιστικής δήλωσης:

α) απαιτείται ένας αρχικός προγραμματισμός από τις επιχειρήσεις (π.χ σε επίπεδο εβδομάδας ή μήνα) ώστε να υφίσταται ένα αρχικό δηλωθέν ωράριο.

β) εάν βρεθεί εργαζόμενος να εργάζεται στον χώρο παροχής εργασίας της επιχείρησης χωρίς να υφίσταται σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας πριν την έναρξη της εργασίας (υπό την επιφύλαξη της περ.α της Ενότητας 4 που ακολουθεί), ή εάν υφίσταται χτύπημα και κατά την έναρξη και κατά την λήξη του δηλωθέντος ωραρίου και βρεθεί εργαζόμενος να απασχολείται μετά τη λήξη του ωραρίου, η αναντιστοιχία αυτή επισύρει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις από την Επιθεώρηση Εργασίας.

Ενόητο είναι ότι οι επιχειρήσεις/εργοδότες που έχουν επιλέξει το απολογιστικό σύστημα, έχουν τη δυνατότητα εφόσον το επιθυμούν να επανέλθουν στο προαναγγελτικό σύστημα, αλλά και πάλι θα πρέπει να μπει στο ΕΡΓΑΝΗ II και να

το δηλώσουν πριν από την έναρξη του ημερολογιακού μήνα κατά τον οποίο θέλουν να επανέλθουν στην προαναγγελτική διαδικασία.

2. «Ευέλικτη Προσέλευση» και σήμανση της ψηφιακής κάρτας

Για όσες επιχειρήσεις είναι ενταγμένες στο μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας και έχουν προβεί σε ενεργοποίηση της κάρτας, δίνεται η δυνατότητα για ευέλικτη προσέλευση μέχρι 120 λεπτά ημερησίως κατόπιν ρητής συμφωνίας του εργοδότη με τον εργαζόμενο (που θα αποδεικνύεται με κάθε πρόσφορο μέσο).

Σε περίπτωση που εφαρμόζεται «Ευέλικτη Προσέλευση», η αφετηρία για την έναρξη της ευέλικτης προσέλευσης είναι η δηλωθείσα έναρξη του ωραρίου στην ψηφιακή οργάνωση του χρόνου εργασίας και η προσέλευση - έναρξη της εργασίας, είναι δυνατή εντός Χ λεπτών (από 0 έως 120 λεπτά κατ' ανώτατο) από την δηλωθείσα έναρξη κι εντεύθεν.

Π.χ. Αν το δηλωθέν ωράριο στην ψηφιακή οργάνωση του χρόνου εργασίας είναι 09:00-17:00 και έχει συμφωνηθεί ευέλικτη προσέλευση 30 λεπτών, ο εργαζόμενος οφείλει να προσέλθει στην επιχείρηση μεταξύ 9:00 και 9:30 και η σήμανση της κάρτας θα πρέπει να έχει γίνει εντός αυτού του χρονικού διαστήματος. Σε μια τέτοια περίπτωση η αποχώρηση μετά την συμπλήρωση δώρου, ήτοι μεταξύ 17:00 και 17:30 θεωρείται δικαιολογημένη, εφόσον βέβαια αποδεικνύεται από την σήμανση της ψηφιακής κάρτας και του συμφωνηθέντα όρου περί ευέλικτης προσέλευσης.

Επομένως, μια συμφωνημένη ευέλικτη προσέλευση 30 λεπτών δεν συνεπάγεται ότι ο εργαζόμενος μπορεί να προσέλθει και να σημάνει την κάρτα του πριν την έναρξη του δηλωθέντος ωραρίου, δηλαδή για παράδειγμα στις 8:30 αντί για τις 9:00. Στην προκειμένη περίπτωση, αν υφίσταται σήμανση της ψηφιακής κάρτας και δεν έχει προηγηθεί μεταβολή του δηλωθέντος ωραρίου (είτε με Σταθερό είτε με Μεταβαλλόμενο /Τροποποιούμενο ανά ημέρα) πριν την ανάληψη υπηρεσίας από τον εργαζόμενο (εφόσον η επιχείρηση έχει επιλέξει το προαναγγελτικό σύστημα), αυτό θεωρείται αναντιστοιχία μεταξύ δηλωθέντος ωραρίου και σήμανσης της ψηφιακής κάρτας και εφόσον διαπιστωθεί από την Επιθεώρηση Εργασίας, δύναται να επιβληθούν κυρώσεις.

3. Χρόνος Προετοιμασίας

Γενικά, ως χρόνος εργασίας θεωρείται κάθε περίοδος κατά τη διάρκεια της οποίας ο εργαζόμενος βρίσκεται στη διάθεση του εργοδότη και ασκεί τα καθήκοντα του, σύμφωνα με τις ισχύουσες ρυθμίσεις για κάθε κατηγορία εργαζομένων (αρ. 170 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου - Π.Δ. 62/2025), ενώ δεν περιλαμβάνονται σε αυτόν, οι διακοπές και τα διαλείμματα εργασίας (αρ. 172 του Κώδικα Εργατικού Δικαίου) καθώς και ο χρόνος προετοιμασίας του εργαζόμενου προς παροχή εργασίας [π.χ. η είσοδος

στην περιοχή των εγκαταστάσεων της επιχείρησης, η αλλαγή ενδυμασίας εφόσον αυτή απαιτείται λόγω της θέσης/καθηκόντων εργασίας, η μετάβαση στη θέση παροχής εργασίας, το πλύσιμο μετά την ολοκλήρωση της εργασίας κ.λ.π, (ΑΠ 317/65)], εκτός αν υφίσταται διαφορετική συμφωνία μεταξύ εργοδότη και εργαζομένου.

Για τους εργαζόμενους επιχειρήσεων που έχουν ενταχθεί στο σύστημα της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας ενδέχεται να απαιτείται χρόνος προετοιμασίας, πριν την έναρξη της εργασίας και μετά την λήξη της.

Στην περίπτωση που ισχύει κάτι τέτοιο, ο χρόνος αυτός δεν αποτελεί χρόνο εργασίας, και συνεπώς, η σήμανση της ψηφιακής κάρτας πρέπει να πραγματοποιείται:

- Κατά την έναρξη του δηλωθέντος ωραρίου, μετά από τον χρόνο προετοιμασίας προς ανάληψη εργασίας και
- Κατά τη λήξη του δηλωθέντος ωραρίου, πριν από τον χρόνο προετοιμασίας προς αποχώρηση.

Κατά κανόνα, ο χρόνος προετοιμασίας δεν δύναται να υπερβαίνει τα δέκα (10) λεπτά πριν την έναρξη της εργασίας και τα δέκα (10) λεπτά μετά τη λήξη της εργασίας για τους εργαζόμενους όλων των κλάδων επιχειρήσεων που έχουν ενταχθεί στο σύστημα της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας.

Ειδικά για τους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις στον κλάδο της βιομηχανίας χρόνος προετοιμασίας δεν δύναται να υπερβαίνει τα 30' λεπτά προ της έναρξης και τα 30' λεπτά μετά τη λήξη της εργασίας.

Αντίστοιχα, για τους εργαζόμενους στους κλάδους της Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού [Πίνακα 4 της περίπτωσης ε. της παραγράφου 2 της υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όπως ισχύει], συχνά απαιτείται μεγαλύτερος χρόνος προετοιμασίας, ο χρόνος αυτός δεν δύναται να υπερβαίνει τα 30' λεπτά προ της έναρξης και τα 30' λεπτά μετά τη λήξη της εργασίας κατ' αναλογία με τα ισχύοντα στον κλάδο της βιομηχανίας.

Υπέρβαση των ως χρονικών διαστημάτων μπορεί να γίνει αν απαιτείται μεγαλύτερος χρόνος προετοιμασίας που δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους και μπορεί να αποδειχτεί κατά την ελεγκτική διαδικασία.

4.Ελλείψεις σημάνσεων της ψηφιακής κάρτας εργασίας ή μη έγκαιρη υποβολή σημάνσεων της ψηφιακής κάρτας από την επιχείρηση στο ΕΡΓΑΝΗ II

Η σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας θα πρέπει να είναι σύμφωνη με την ψηφιακή δήλωση του ωραρίου εργασίας και θα πρέπει να υφίσταται πάντα, εκτός αν

αυτό δικαιολογείται από αντικειμενικούς λόγους που έχουν σχέση με την φύση ή με τον τρόπο οργάνωσης της εργασίας.

(Οι περιπτώσεις δικαιολογημένης μη σήμανσης κάρτας αναλύονται στην ενότητα 5 που ακολουθεί).

Υπό αυτό το πρίσμα εξετάζονται ενδεικτικά οι ακόλουθες περιπτώσεις.

α) Παράλειψη σήμανσης της ψηφιακής κάρτας από τον εργαζόμενο

Όπως προαναφέρθηκε, η σήμανση της ψηφιακής κάρτας αποτελεί υποχρέωση του εργαζόμενου, η οποία θα πρέπει να τηρείται. Αυτό άλλωστε προκύπτει και από το άρθρο 652 του Αστικού Κώδικα σύμφωνα με το οποίο *«ο εργαζόμενος οφείλει να εκτελέσει με επιμέλεια την εργασία που ανέλαβε και ευθύνεται για τη ζημία που προξενείται στον εργοδότη από δόλο ή από αμέλειά του»*.

Ωστόσο είναι πιθανόν, από αμέλεια να μην χτυπηθεί η κάρτα κάποιου εργαζομένου κατά την έναρξη ή τη λήξη της εργασίας του. Δεδομένου ότι ένα τέτοιο ενδεχόμενο είναι πιθανό, και στα πλαίσια της καλής πίστης, **είναι σκόπιμο να γίνονται αποδεκτά μέχρι 3 μονά χτυπήματα τον μήνα ανά εργαζόμενο,**

Η διαπίστωση πλέον του αριθμού των τριών (3) μονών χτυπημάτων τον μήνα ανά εργαζόμενο, όταν δεν δικαιολογείται από τη φύση ή την οργάνωση του χρόνου εργασίας ή γεγονότος ανωτέρας βίας ή αντικειμενική αδυναμία και οφείλεται σε αμέλεια του εργαζόμενου, συνιστά, αιτία ελέγχου από την Επιθεώρηση Εργασίας στο πλαίσιο της ανάλυσης εκτίμησης κινδύνου.

β) Άρνηση Σήμανσης της Ψηφιακής Κάρτας ή συστηματική και συνειδητή μη σήμανση της Ψηφιακής Κάρτας

Προκειμένου να αποκλειστεί η άρνηση σήμανσης ή η συστηματική και συνειδητή μη σήμανση της ψηφιακής κάρτας από τους εργαζομένους, οι επιχειρήσεις/ εργοδότες έχουν τη δυνατότητα:

- Είτε να συμπεριλάβουν τη σχετική υποχρέωση στη σύμβαση των εργαζομένων,
- Είτε, εφόσον έχουν καταρτισμένο Εσωτερικό Κανονισμό Εργασίας, να υφίσταται σχετική πρόβλεψη περί υποχρέωσης τήρησης του ωραρίου από τους εργαζομένους στο πλαίσιο του πειθαρχικού δικαίου της επιχείρησης.

Σε καμία περίπτωση ωστόσο δεν είναι επιτρεπτά τα ακόλουθα:

- I. Η μονομερής χρέωση ημερών αδειας ή ο συμψηφισμός των αποδοχών των εργαζομένων, από τους εργοδότες λόγω μη ορθής χρήσης της ψηφιακής κάρτας εργασίας και
- II. Η έναρξη ή/και η λήξη της ημερήσιας χρονοπαρουσίας μονομερώς από τον εργοδότη.

Επίσης, η επαναλαμβανόμενη μη υποβολή δηλώσεων έναρξης και λήξης στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ συνιστά αιτία ελέγχου από την Επιθεώρηση Εργασίας (risk analysis).

γ) Μη υποβολή ή εκπρόθεσμη υποβολή σημάνσεων της ψηφιακής κάρτας από την επιχείρηση στο ΕΡΓΑΝΗ II

Για τις επιχειρήσεις που έχουν ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας, η υποχρέωση διαβίβασης των σημάνσεων του μηχανισμού της ψηφιακής κάρτας εργασίας, δηλ. της έναρξης και της λήξης της εργασίας των εργαζομένων, στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ II, βαρύνει τον Εργοδότη.

Η δήλωση γεγονότος έναρξης/λήξης ψηφιακής κάρτας εργασίας, πρέπει να υποβάλλεται με μέγιστο χρόνο καθυστέρησης (γεγονότος έναρξης / λήξης) 15' Λεπτών. Το χρονικό περιθώριο υποβολής αφορά κάθε τόπο υποβολής που έχει επιλέξει ο εργοδότης, είτε με συμπλήρωση της Φόρμας, είτε με εισαγωγή XML, είτε με την υποβολή μέσω API είτε με το Card Scanner.

Επιπλέον, δεν επιτρέπεται, η εκπρόθεσμη δήλωση γεγονότος έναρξης / λήξης ψηφιακής κάρτας εργασίας. **Η αιτιολόγηση εκπρόθεσμης δήλωσης επιτρέπεται ΜΟΝΟ σε περιπτώσεις γεγονότος ανωτέρας βίας ή αντικειμενικής αδυναμίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του εργοδότη** και εμποδίζει τη λειτουργία του συστήματος μέτρησης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων ή τη διαβίβαση των στοιχείων του συστήματος αυτού στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ II και αφορά στους παρακάτω λόγους:

- Πρόβλημα στα Συστήματα του Εργοδότη ή
- Πρόβλημα στην Ηλεκτροδότηση/Τηλεπικοινωνίες ή
- Πρόβλημα Σύνδεσης με το ΠΣ Εργάνη

Στην περίπτωση αυτή, ο εργοδότης υποχρεούται να προβεί στις εξής ενέργειες:

α) Να ειδοποιήσει άμεσα, με κάθε πρόσφορο τρόπο, την οικεία Επιθεώρηση Εργασίας για το πρόβλημα με την έναρξη και την λήξη της κατάστασης ανωτέρας βίας ή αντικειμενικής αδυναμίας που δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα του εργοδότη, η οποία

εμποδίζει τη λειτουργία του συστήματος μέτρησης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων ή τη διαβίβαση των στοιχείων του συστήματος αυτού στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ.

β) Να μπει στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ και να κάνει εκπρόθεσμη δήλωση αποστέλλοντας παράλληλα τα στοιχεία του συστήματος μέτρησης του χρόνου εργασίας των εργαζομένων, για το διάστημα που δεν είχε τη δυνατότητα να το κάνει, εφόσον αυτό είναι εφικτό.

Ως προς τον τρόπο ειδοποίησης, διευκρινίζεται ότι γίνεται με κάθε πρόσφορο μέσο, όπως για παράδειγμα email, SMS κ.α.

Ως προς τον χρόνο αρχικής ειδοποίησης, διευκρινίζεται ότι είναι άμεσος σε σχέση με το ίδιο το γεγονός που σημαίνει ότι η ειδοποίηση πραγματοποιείται όταν αυτό καταστεί δυνατό και όχι αργότερα από το ίδιο 24ωρο της αυτής εργάσιμης ημέρας που το γεγονός έλαβε χώρα. Ο λόγος προς τούτο είναι για να μην υπάρχουν καταχρήσεις ως προς τα πραγματικά γεγονότα ανωτέρας βίας ή αντικειμενικής αδυναμίας.

5. Περιπτώσεις δικαιολογημένης μη σήμανσης της ψηφιακής κάρτας εργασίας

Παρότι, η σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας αποτελεί υποχρέωση όλων των εργαζομένων που απασχολούνται με φυσική παρουσία στο χώρο παροχής εργασίας της επιχείρησης, υφίστανται περιπτώσεις όπου η μη σήμανση θεωρείται δικαιολογημένη και σε περίπτωση ελέγχου από την Επιθεώρηση Εργασίας, δεν επιφέρει κυρώσεις. Οι περιπτώσεις αυτές εξειδικεύονται ως εξής:

I. Εργαζόμενοι με τηλεργασία

Ο Μηχανισμός της Ψηφιακής κάρτας, στην παρούσα φάση, εφαρμόζεται μόνο για εργαζόμενους με φυσική παρουσία στον χώρο παροχής εργασίας της επιχείρησης και συνεπώς οι εργαζόμενοι που εργάζονται με τηλεργασία δεν έχουν υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά τις ημέρες που εργάζονται με το συγκεκριμένο σύστημα οργάνωσης του χρόνου εργασίας.

Συνεπώς, αν η επιχείρηση έχει υποβάλει δήλωση ψηφιακής οργάνωσης του χρόνου εργασίας στην οποία, κατά συγκεκριμένη χρονική περίοδο ή κατά συγκεκριμένες ημέρες απασχόλησης εντός της εβδομάδας, οι εργαζόμενοι εμφανίζονται σε τηλεργασία, η μη σήμανση της κάρτας τους κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο ή κατά τις συγκεκριμένες ημέρες απασχόλησης εντός της εβδομάδας, θεωρείται δικαιολογημένη και δεν επιφέρει κυρώσεις.

Υπάρχει ωστόσο και η περίπτωση όπου κάποιοι εργαζόμενοι επιθυμούν να εργαστούν με φυσική παρουσία ορισμένο χρονικό διάστημα μιας ημέρας και με τηλεργασία κατά το υπόλοιπο χρονικό διάστημα της ίδιας ημέρας. Στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ δίνεται η δυνατότητα πολλαπλού χαρακτηρισμού εντός της ίδιας ημέρας, για την

περίπτωση όπου κάποιος δεν ξεκινά ή δεν ολοκληρώνει την εργασία του στον ίδιο τόπο παροχής εργασίας. Στην περίπτωση αυτή αν π.χ. ένας εργαζόμενος ξεκινήσει να εργάζεται με τηλεργασία και ολοκληρώσει την εργασία του με φυσική παρουσία στον τόπο παροχής εργασίας της επιχείρησης ή το αντίστροφο, οφείλει κατά την είσοδο και κατά την έξοδο από τον χώρο παροχής εργασίας με φυσική παρουσία να σημάνει την ψηφιακή του κάρτα.

II. Ειδικές κατηγορίες εργαζομένων με μη σταθερό τόπο παροχής εργασίας

A. Υπάρχουν συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων οι οποίοι, βάσει της φύσης του αντικειμένου εργασίας τους δεν έχουν έναν σταθερό τόπο παροχής εργασίας, αλλά είναι αναγκασμένοι να μετακινούνται τακτικά από τον έναν τόπο παροχής εργασίας στον άλλο, κατά την διάρκεια της ημέρας, από ημέρα σε ημέρα ή σε τακτά χρονικά διαστήματα εντός της εβδομάδας.

Δεδομένης της αντικειμενικής δυσκολίας που υφίσταται για την σήμανση της ψηφιακής κάρτας των εν λόγω εργαζομένων σε κάθε σημείο που μπορεί να βρίσκονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, οι συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων **δεν θα έχουν υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά τις ημέρες που εργάζονται εκτός του σταθερού τόπου παροχής εργασίας της επιχείρησης και μετακινούνται τακτικά από το ένα σημείο στο άλλο.**

Στην προκειμένη περίπτωση, κατά την οποία δεν υφίσταται σήμανση κάρτας κατά την έναρξη, ή/και κατά τη λήξη της απασχόλησης των εργαζομένων αυτών με φυσική παρουσία στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, θα τεκμαίρεται ως ωράριο εργασίας για τη συγκεκριμένη ημέρα, το δηλωθέν στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ ημερήσιο ωράριο εργασίας και η μη σήμανση της κάρτας τους κατά τις συγκεκριμένες ημέρες απασχόλησης εντός της εβδομάδας, θα θεωρείται δικαιολογημένη και δεν θα επιφέρει κυρώσεις.

Ωστόσο, κατά τις ημέρες που προσέρχονται στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, ακόμα και μετά την έναρξη της απασχόλησης τους, υποχρεούνται να σημάνουν την ψηφιακή τους κάρτα.

B. Αντιθέτως, αν οι εργαζόμενοι των εν λόγω κατηγοριών έχουν σταθερό τόπο παροχής εργασίας, εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης/εργοδότη αλλά σε χώρο που έχει διατεθεί στην επιχείρηση/εργοδότη για αποκλειστική χρήση από αυτήν μέσω μίσθωσης , π.χ. πωλητές μιας συγκεκριμένης επιχείρησης που εργάζονται σταθερά σε shop-in-a-shop άλλης επιχείρησης , τεχνικοί επιχείρησης που παρέχουν τις υπηρεσίες τους σταθερά στην έδρα άλλης επιχείρησης αλλά σε χώρο που χρησιμοποιείται αποκλειστικά από την επιχείρηση/εργοδότη τους ,

εργαζόμενοι σε ασφαλιστικούς πράκτορες, οι οποίοι σταθερά ή για μεγάλα χρονικά διαστήματα παρέχουν την εργασία τους σε χώρο που έχει μισθωθεί από τον εργοδότη τους εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων ασφαλιστικών εταιρειών, **τότε η υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας για τις εν λόγω κατηγορίες εργαζομένων δεν αίρεται και αυτοί είναι υποχρεωμένοι να σημαίνουν κάρτα στον τόπο όπου σταθερά παρέχουν τις υπηρεσίες τους.**

III. Διευθυντικά Στελέχη

Οι εργαζόμενοι που κατέχουν θέση εποπτείας, ή διεύθυνσης, ή εμπιστευτική, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην υπ.αριθμ. 90972/15-11-2021 Υ.Α (Β'5393), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις υπ.αριθμ. 113169/27.12.2023 Υ.Α (Β' 7421) και 24595/28.03.24 (Β' 1966), απογράφονται κανονικά στην διαδικασία της ψηφιακής οργάνωσης του χρόνου εργασίας.

Για τους εν λόγω εργαζόμενους απαιτείται η υποβολή Δήλωσης Μεταβολής Στοιχείων Εργασιακής Σχέσης - Οργάνωση Χρόνου Εργασίας καθώς και η συμπλήρωση: Ψηφιακή οργάνωση του χρόνου εργασίας:[NAI]- Κάρτα Εργασίας: [NAI] ΑΛΛΑ δεν απαιτείται Ψηφιακό Ωράριο και Δήλωση Έναρξης - Λήξης Ψηφιακής Κάρτας.

Συνεπώς, οι συγκεκριμένοι εργαζόμενοι εξαιρούνται από την υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας, εφόσον από την ατομική σύμβαση εργασίας τους και από τον τρόπο που είναι δηλωμένοι στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ προκύπτει ότι εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της ως άνω Υ.Α.

Επιπρόσθετα και προς επίλυση ζητημάτων που προκύπτουν για το πότε ένας εργαζόμενος εμπίπτει στη κατηγορία των διευθυντικών στελεχών έχει εκδοθεί η αριθμ. πρωτ. οικ. 3202/14-01-2022 (ΑΔΑ: 68ΓΤ46ΜΤΛΚ-3Λ9) διευκρινιστική εγκύκλιος στην οποία παρατίθεται σχετική περιπτωσιολογία.

Ευνόητο είναι ότι εφόσον δεν πληρούνται τα ανωτέρω, σε περίπτωση που βρεθούν εργαζόμενοι να απασχολούνται στον χώρο παροχής εργασίας του εργοδότη χωρίς να υφίσταται σήμανση της ψηφιακής τους κάρτας, θα επιβάλλονται από την Επιθεώρηση Εργασίας, οι προβλεπόμενες κυρώσεις.

6. Σήμανση της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας για εργαζόμενους με Δανεισμό

Όπως έχει καταστεί σαφές, η υποχρέωση των επιχειρήσεων που είναι ενταγμένες στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας να διαθέτουν και να ενεργοποιούν ψηφιακές κάρτες για το σύνολο των εργαζομένων τους με φυσική παρουσία στο χώρο παροχής

εργασίας της επιχείρησης, **συμπεριλαμβάνει και τους εργαζόμενους που απασχολούνται στις ανωτέρω επιχειρήσεις μέσω δανεισμού¹.**

Δεδομένου ότι, κατά την διάρκεια του δανεισμού, ο τρίτος (έμμεσος) εργοδότης είναι αυτός που ασκεί το διευθυντικό δικαίωμα και συνεπώς καθορίζει τους ουσιαστικούς και τυπικούς όρους εργασίας του εργαζομένου, δηλαδή το είδος και τον τόπο εργασίας, ασκεί έλεγχο και εποπτεία σ' αυτόν και ρυθμίζει τα χρονικά όρια εργασίας του, ο έμμεσος εργοδότης είναι και αυτός που, κατά τη διάρκεια του δανεισμού, υποχρεούται να τηρεί τους αναγκαστικούς κανόνες της εργατικής νομοθεσίας, π.χ. τις διατάξεις για τα χρονικά όρια εργασίας και τις υπερωρίες, τις διατάξεις για την εργασία Κυριακών/ αργιών κ.ο.κ. και δεσμεύεται για την παροχή αμοιβής για πρόσθετη εργασία, υπερεργασία, υπερωρία και απασχόληση κατά ημέρα Κυριακή ή ημέρες αργίας, καθώς και για τήρηση των διατάξεων περί χρονικών ορίων εργασίας.

Ως εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι ο έμμεσος εργοδότης είναι αυτός ο οποίος βαρύνεται με την υποχρέωση εφαρμογής του συστήματος της ψηφιακής κάρτας εργασίας, σε περίπτωση που η επιχείρηση του εντάσσεται, με βάση τον κύριο ΚΑΔ εργοδότη στο TAXIS, στο σύστημα της ψηφιακής κάρτας εργασίας. Το ίδιο ισχύει και όταν ο έμμεσος εργοδότης απασχολεί εργαζόμενους μέσω Επιχείρησης Προσωρινής Απασχόλησης (Ε.Π.Α.)

Αντιστρόφως εφόσον ο έμμεσος εργοδότης είναι επιχείρηση που ο κύριος ΚΑΔ της δεν περιλαμβάνεται στους υπόχρεους για τήρηση του μηχανισμού της ψηφιακής κάρτας εργασίας, οι εργαζόμενοι του καθώς και αυτοί που έχουν παραχωρηθεί σε αυτόν μέσω δανεισμού, δεν έχουν υποχρέωση να διαθέτουν και να ενεργοποιούν ψηφιακή κάρτα εργασίας ακόμα και αν οι τελευταίοι, είναι εργαζόμενοι επιχείρησης – εργοδότη που έχει ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας.

7. Εργαζόμενοι σε «επιχειρήσεις – παρόχους» (εργολάβους)

Στους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας οι οποίοι έχουν ενταχθεί στον Μηχανισμό της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας δραστηριοποιούνται συχνά «επιχειρήσεις – πάροχοι» (εργολάβοι), στις οποίες ανατίθεται, από τον κύριο του έργου, μέρος της εκτέλεσης αυτού, μέσω συμβάσεων παροχής έργου.

¹ Ως δανεισμός ορίζεται η τριμερής σχέση, κατά την οποία ο αρχικός εργοδότης παραχωρεί (δηλαδή δανείζει) τις υπηρεσίες του εργαζομένου του, με τη συγκατάθεση του τελευταίου, σε τρίτο εργοδότη για κάποιο χρονικό διάστημα και με σκοπό να χρησιμοποιηθεί από αυτόν για τις ανάγκες του και κάτω από τη δική του ευθύνη, χωρίς όμως να διακόπτεται ο ενοχικός δεσμός του εργαζομένου με τον αρχικό εργοδότη.

Στην περίπτωση αυτή, όπου το έργο ενδέχεται να παρέχεται, εντός ή εκτός των εγκαταστάσεων του εργολάβου, επισημαίνονται σχετικά τα εξής:

- ο Όταν ο εργολάβος έχει ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας και η εργασία που απαιτείται για την ολοκλήρωση του έργου παρέχεται από εργαζόμενους του εργολάβου εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων του ιδίου, τότε είναι σαφές ότι οι εργαζόμενοι του εργολάβου έχουν υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας.
- ο Όταν ο εργολάβος έχει ενταχθεί στον μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας αλλά οι εργασίες που απαιτούνται για την εκτέλεση του έργου, εκτελούνται από εργαζόμενους του εργολάβου στις εγκαταστάσεις άλλου εργοδότη, δεν υπάρχει υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας των εργαζομένων του εργολάβου.
- ο Όταν ο εργολάβος, ο οποίος έχει ενταχθεί στο μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας, αναθέτει μέρος ή το σύνολο του έργου σε τρίτο (υπεργολαβία) και ο τρίτος δεν έχει ενταχθεί στο μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας τότε δεν υφίσταται υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας εργασίας από τους εργαζόμενους του τρίτου.
- ο Τέλος, όταν ο εργολάβος δεν έχει ενταχθεί στο μηχανισμό της ψηφιακής κάρτας εργασίας, προφανώς δεν υπάρχει υποχρέωση σήμανσης ψηφιακής κάρτας από τους εργαζόμενους του.

Πρόσθετες διευκρινίσεις για τους κλάδους:

- i. της παροχής ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού**
- ii. του χονδρικού και λιανικού εμπορίου και της επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών**
- iii. των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων**
- iv. των διοικητικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων στον τουρισμό**

Με την αριθμ. πρωτ. 16973/25-06-2025 (ΦΕΚ Β' 3271/25-06-2025) Απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία τροποποίησε το Μέρος Α' «Εφαρμογή Συστήματος Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας - Υποχρέωση Καταχώρησης Ψηφιακών Στοιχείων σχετιζόμενων με το ωράριο απασχόλησης στο Π.Σ. ΕΡΓΑΝΗ II»

της υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, από την 26η Ιουνίου 2025, εντάχθηκαν υποχρεωτικά στο σύστημα της ψηφιακής κάρτας εργασίας οι επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα (βάσει ΚΑΔ) i) στην παροχή ηλεκτρικού ρεύματος, φυσικού αερίου, ατμού και κλιματισμού, ii) στο χονδρικό και λιανικό εμπόριο, επισκευή μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών, iii) σε χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες και iv) σε διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες.

Από την 3η Νοεμβρίου 2025 στις επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα (βάσει ΚΑΔ) στους προαναφερθέντες κλάδους επιβάλλονται **οι διοικητικές κυρώσεις του Παραρτήματος V και VI που αφορούν στην εφαρμογή του Συστήματος Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας, της υπ' αρ. 80016/31-08-2022 (Β'4629) Υπουργικής Απόφασης.** Σε συνέχεια ερωτημάτων που έχουν υποβληθεί στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης από εργοδότες των ως άνω κλάδων, παρέχονται οι ακόλουθες διευκρινίσεις:

Ειδικές Περιπτώσεις Σήμανσης της Ψηφιακής Κάρτας Εργασίας Ανά Κλάδο Ένταξης

1. Εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στους κλάδους της Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού

Α. Οι εργαζόμενοι με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας επιχειρήσεων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 4 της περίπτωσης ε. της παραγράφου 2 της υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όπως ισχύει, **όταν παρέχουν σταθερά την εργασία τους** εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης/εργοδότη ή σε χώρο που έχει διατεθεί στην επιχείρηση/εργοδότη για αποκλειστική χρήση από αυτήν, **τότε είναι υποχρεωμένοι να σημαίνουν κάρτα στον τόπο όπου σταθερά παρέχουν τις υπηρεσίες τους.**

Β. Πέραν, ωστόσο, των εργαζομένων που απασχολούνται με φυσική παρουσία στους χώρους παροχής εργασίας των ως άνω επιχειρήσεων, υπάρχει προσωπικό τεχνικών ειδικοτήτων (πχ. ηλεκτροτεχνικοί δικτύων, οδηγοί – μηχανοδηγοί χειριστές, χειριστές Μηχανημάτων Έργου, τεχνικοί ασφαλείας, επισκοπητές, τοπογράφοι, συντηρητές εγκαταστάσεων, εργαζόμενοι αποκατάστασης βλαβών, χειριστές επιτηρητές, επιβλέποντες μηχανικοί κ.λπ.) που λόγω της φύσης του αντικειμένου της εργασίας του,

δεν έχει σταθερό τόπο παροχής εργασίας αλλά απαιτείται για την εκτέλεση της εργασίας να μετακινείται τακτικά από τον έναν τόπο παροχής εργασίας στον άλλον κατά την διάρκεια της ημέρας, από ημέρα σε ημέρα ή σε τακτά χρονικά διαστήματα εντός της εβδομάδας. Το τεχνικό αυτό προσωπικό απασχολείται κατά κανόνα σε όλη την ηπειρωτική και νησιωτική χώρα σε έκτακτες ή και προγραμματισμένες εργασίες.

Δεδομένης της αντικειμενικής δυσκολίας που υφίσταται για την σήμανση της ψηφιακής κάρτας των εν λόγω εργαζομένων σε κάθε σημείο που μπορεί να βρίσκονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους (πχ. κατά μήκος των γραμμών μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας, απομακρυσμένοι υδροηλεκτρικοί σταθμοί, σταθμοί παραγωγής ενέργειας μη διασυνδεδεμένων νησιών, λιγνιτικά κέντρα και φωτοβολταϊκά και αιολικά πάρκα χωρίς κάλυψη δικτύου, περιφερειακά κέντρα ελέγχου ενέργειας κλπ), όπως λόγου χάριν οι τεχνικοί οι οποίοι εργάζονται για την αποκατάσταση βλαβών στο δίκτυο μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας ανά την Επικράτεια, είναι σκόπιμη και για λόγους ασφαλείας ως προς την αδιάλειπτη παροχή ηλεκτρικού ρεύματος και εξαιτίας του κοινοφελούς χαρακτήρα των υπηρεσιών, η αντιμετώπιση τους με διαφορετικό τρόπο από όσους βρίσκονται εντός εγκαταστάσεως της επιχείρησης.

Συνεπώς, οι συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων δεν θα έχουν υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά τις ημέρες που εργάζονται εκτός του σταθερού τόπου παροχής εργασίας της επιχείρησης και μετακινούνται τακτικά (π.χ. εντός της ίδιας ημέρας, από μέρα σε μέρα, ανά τακτικά χρονικά διαστήματα εντός περιορισμένου χρονικού διαστήματος κ.λπ.) από το ένα σημείο στο άλλο.

Στην προκειμένη περίπτωση, κατά την οποία δεν υφίσταται σήμανση κάρτας κατά την έναρξη, ή/και κατά τη λήξη της απασχόλησης τους, ακριβώς λόγω του γεγονότος ότι απασχολούνται εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης, θα τεκμαίρεται ως ωράριο εργασίας για τη συγκεκριμένη ημέρα, το δηλωθέν στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ ημερήσιο ωράριο εργασίας και η μη σήμανση της κάρτας τους κατά τις συγκεκριμένες ημέρες απασχόλησης εντός της εβδομάδας, θα θεωρείται δικαιολογημένη και δεν θα επιφέρει κυρώσεις.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι διατηρείται στο ακέραιο η υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας εργασίας από τους εν λόγω εργαζόμενους, όταν αυτοί εργάζονται εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης.

Τέλος, υπενθυμίζεται ότι για τους εργαζόμενους στους κλάδους της Παροχής Ηλεκτρικού Ρεύματος, Φυσικού Αερίου, Ατμού και Κλιματισμού [Πίνακα 4 της περίπτωσης ε. της παραγράφου 2 της υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όπως ισχύει], συχνά απαιτείται μεγαλύτερος χρόνος προετοιμασίας, ο χρόνος αυτός δεν δύναται να

υπερβαίνει τα 30' λεπτά προ της έναρξης και τα 30' λεπτά μετά τη λήξη της εργασίας κατ' αναλογία με τα ισχύοντα στον κλάδο της βιομηχανίας.

2. Εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στους κλάδους του χονδρικού και λιανικού εμπορίου και της επισκευής μηχανοκίνητων οχημάτων και μοτοσυκλετών.

A. Οι εργαζόμενοι με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας επιχειρήσεων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 5 της περίπτωσης ε. της παραγράφου 2 της υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων όπως ισχύει, **όταν παρέχουν σταθερά την εργασία τους** εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης/εργοδότη ή σε χώρο που έχει διατεθεί στην επιχείρηση/εργοδότη για αποκλειστική χρήση από αυτήν, **τότε είναι υποχρεωμένοι να σημαίνουν κάρτα στον τόπο όπου σταθερά παρέχουν τις υπηρεσίες τους.**

B. Πέραν, ωστόσο, των ως άνω εργαζομένων, στους συγκεκριμένους κλάδους δραστηριοποιούνται και εργαζόμενοι που η φύση της εργασίας τους χαρακτηρίζεται από συχνές μετακινήσεις εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης, όπως π.χ. περιοδεύοντες πωλητές και εμπορικοί αντιπρόσωποι, εργαζόμενοι που επισκέπτονται τους πελάτες του εργοδότη τους, διαφημιστές κ.λπ., όπου η φύση της εργασίας τους είναι τέτοια που αφενός μεν δεν ξεκινά ή/και δεν ολοκληρώνεται στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης (φυσικό κατάστημα ή έδρα της επιχείρησης) και αφετέρου περιλαμβάνει τακτικές (πολλές φορές και καθημερινές) μετακινήσεις σε πελάτες, αποθήκες, σημεία διανομής.

Για τις συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων, **δεν θα υπάρχει υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά τις ημέρες που οι εν λόγω εργαζόμενοι εργάζονται εκτός του σταθερού τόπου παροχής εργασίας της επιχείρησης και μετακινούνται τακτικά από το ένα σημείο στο άλλο και** ως ωράριο εργασίας για τη συγκεκριμένη ημέρα, θα τεκμαίρεται το δηλωθέν στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ ημερήσιο ωράριο εργασίας.

Συνεπώς, η μη σήμανση της κάρτας τους κατά τις συγκεκριμένες ημέρες απασχόλησης εντός της εβδομάδας, θα θεωρείται δικαιολογημένη και δεν θα επιφέρει κυρώσεις.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι διατηρείται στο ακέραιο η υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας εργασίας από τους εν λόγω εργαζόμενους, όταν αυτοί εργάζονται εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης.

3. Εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στους κλάδους των χρηματοπιστωτικών και ασφαλιστικών δραστηριοτήτων

A. Οι εργαζόμενοι με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας επιχειρήσεων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 6 της περίπτωσης ε. της παραγράφου 2 της υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, όπως ισχύει, όταν παρέχουν την εργασία τους εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης/εργοδότη ή σε χώρο που έχει διατεθεί στην επιχείρηση/εργοδότη για αποκλειστική χρήση από αυτήν, τότε είναι υποχρεωμένοι να σημαίνουν κάρτα στον τόπο όπου σταθερά παρέχουν τις υπηρεσίες τους.

B. Πέραν, ωστόσο, των ως άνω εργαζομένων, στους συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας απασχολούνται και **εργαζόμενοι οι οποίοι λόγω της φύσης του αντικειμένου εργασίας τους** είναι αναγκασμένοι να μετακινούνται τακτικά και να παρέχουν τις υπηρεσίες τους εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης. Ενδεικτικά παραδείγματα αποτελούν οι ακόλουθες ειδικότητες: υπεύθυνοι σχέσης πελατείας (relationship managers), ασφαλιστικοί πράκτορες, συντονιστές ασφαλιστικών πρακτόρων, μεσίτες ασφαλίσεων και αντασφαλίσεων κ.λπ.

Η εργασία των συγκεκριμένων κατηγοριών εργαζομένων, η φύση της οποίας απαιτεί την ανάπτυξη προσωπικών σχέσεων με τους πελάτες βασιζομένων στην εμπιστοσύνη και σχετικής ευελιξίας στην οργάνωση του χρόνου εργασίας, σπανίως ξεκινά ή ολοκληρώνεται στις κτιριακές εγκαταστάσεις της επιχείρησης, καθώς αρκετές φορές οι συναντήσεις με τους πελάτες διενεργούνται εκτός του σταθερού τόπου παροχής εργασίας της εταιρείας ή απαιτείται η παρουσία των εργαζομένων αυτών σε συγκεκριμένους χώρους όπως π.χ. το χρηματιστήριο ή άλλες εγκαταστάσεις στο πλαίσιο συμμετοχής σε παρουσιάσεις εισηγμένων εταιρειών ή οπουδήποτε αλλού ορίζει ο πελάτης.

Συνεπώς, οι συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων **δεν θα έχουν υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά τις ημέρες που εργάζονται εκτός του σταθερού τόπου παροχής εργασίας της επιχείρησης και μετακινούνται τακτικά (π.χ. εντός της**

ίδιας ημέρας., από μέρα σε μέρα, ανά τακτικά χρονικά διαστήματα εντός περιορισμένου χρονικού διαστήματος κ.λπ.) από το ένα σημείο στο άλλο.

Στην προκειμένη περίπτωση, κατά την οποία δεν υφίσταται σήμανση κάρτας κατά την έναρξη, ή/και κατά τη λήξη της απασχόλησης τους, ακριβώς λόγω του γεγονότος ότι απασχολούνται εκτός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης, θα τεκμαίρεται ως ωράριο εργασίας για τη συγκεκριμένη ημέρα, το δηλωθέν στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ ημερήσιο ωράριο εργασίας και η μη σήμανση της κάρτας τους κατά τις συγκεκριμένες ημέρες απασχόλησης εντός της εβδομάδας, θα θεωρείται δικαιολογημένη και δεν θα επιφέρει κυρώσεις.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι διατηρείται στο ακέραιο η υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας εργασίας από τους εν λόγω εργαζόμενους, όταν αυτοί εργάζονται εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης.

Γ. Γιατροί εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις και ασφαλιστικούς φορείς που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στους ως άνω κλάδους, εξαιρούνται από την υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας προκειμένου να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη και ευέλικτη παροχή υπηρεσιών ιατρικής φροντίδας.

4. Εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις που ανήκουν κατά κύρια δραστηριότητα στους κλάδους των διοικητικών και υποστηρικτικών δραστηριοτήτων

Α. Οι εργαζόμενοι με σύμβαση ή σχέση εξαρτημένης εργασίας επιχειρήσεων των κλάδων οικονομικής δραστηριότητας που περιλαμβάνονται στον Πίνακα 7 της περίπτωσης ε. της παραγράφου 2 της υπ' αρ. 49758/26-5-2022 (Β' 2668) απόφασης του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, όπως ισχύει, όταν παρέχουν σταθερά την εργασία τους εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης/εργοδότη ή σε χώρο που έχει διατεθεί στην επιχείρηση/εργοδότη για αποκλειστική χρήση από αυτήν, τότε είναι υποχρεωμένοι να σημαίνουν κάρτα στον τόπο όπου σταθερά παρέχουν τις υπηρεσίες τους.

Β. Πέραν, ωστόσο, των ως άνω εργαζομένων, στους συγκεκριμένους κλάδους οικονομικής δραστηριότητας περιλαμβάνονται και κατηγορίες εργαζομένων όπως οι ξεναγοί και οι τουριστικοί συνοδοί (tour leaders), οι εργαζόμενοι στον κλάδο ενοικίασης και εκμίσθωσης αυτοκινήτων και ελαφρών μηχανοκίνητων οχημάτων κ.λπ. οι οποίοι βάσει της φύσης του αντικειμένου εργασίας τους, είναι αναγκασμένοι να μετακινούνται τακτικά από τον έναν τόπο παροχής εργασίας στον άλλο, κατά την διάρκεια της ημέρας, πολλές φορές και εκτός Ελλάδος. Η εργασία για τους

εργαζόμενους με αυτές τις ειδικότητες σπανίως ξεκινά ή ολοκληρώνεται στην έδρα της επιχείρησης.

Δεδομένης της αντικειμενικής δυσκολίας που υφίσταται για την σήμανση της ψηφιακής κάρτας των εν λόγω εργαζομένων σε κάθε σημείο που μπορεί να βρίσκονται κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, **δεν θα έχουν υποχρέωση για σήμανση της ψηφιακής κάρτας κατά τις ημέρες που εργάζονται εκτός του σταθερού τόπου παροχής εργασίας της επιχείρησης και μετακινούνται τακτικά και εντός της ίδιας ημέρας από το ένα σημείο στο άλλο είτε βρίσκονται στο πλαίσιο των επαγγελματικών τους υποχρεώσεων στο εξωτερικό.**

Στην προκειμένη περίπτωση, κατά την οποία οι εν λόγω εργαζόμενοι δεν βρίσκονται εντός των εγκαταστάσεων της επιχείρησης και δεν υφίσταται σήμανση κάρτας κατά την έναρξη και κατά τη λήξη της απασχόλησης των εργαζομένων αυτών, θα τεκμαίρεται ως ωράριο εργασίας για τη συγκεκριμένη ημέρα, το δηλωθέν στο ΠΣ ΕΡΓΑΝΗ ημερήσιο ωράριο εργασίας και η μη σήμανση της κάρτας τους κατά τις συγκεκριμένες ημέρες απασχόλησης εντός της εβδομάδας, θα θεωρείται δικαιολογημένη και δεν θα επιφέρει κυρώσεις.

Επισημαίνεται, ωστόσο, ότι διατηρείται στο ακέραιο η υποχρέωση σήμανσης της ψηφιακής κάρτας εργασίας από τους εν λόγω εργαζόμενους, όταν αυτοί εργάζονται εντός των κτιριακών εγκαταστάσεων της επιχείρησης.

Ο ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΗΛΑΠΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείο κ. Υφυπουργού
3. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Εργασιακών Σχέσεων
4. Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
5. Γραφείο κ. Υπηρεσιακής Γραμματέως
6. κ. Γενικό Επιθεωρητή της Επιθεώρησης Εργασίας (με παράκληση να κοινοποιηθεί στις τοπικές υπηρεσίες του Σ.Ε.Π.Ε.)
7. Γραφείο κ. Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης
8. Γραφείο κ. Προϊσταμένου Γενικής Διεύθυνσης Εργασιακών Σχέσεων, Υγείας και Ασφάλειας στην Εργασία και Ένταξης στην Εργασία
9. Γραφείο κ. Προϊσταμένης Γενικής Διεύθυνσης Κοινωνικής Ασφάλισης
10. Δ/νση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Εργασιακών Σχέσεων - Κ Υ Σ.Ε.Π.Ε.
11. Δ/νση Προγραμματισμού και Συντονισμού Επιθεώρησης Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία - Κ Υ Σ.Ε.Π.Ε.
12. Δ7
13. Δ10